

Sygn. akt VIII K 276/12

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30. października 2012. roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w VIII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz G. Calkiewicz

protokolant Daria Batkowska

przy udziale prokuratora Bogumiły Fudalewicz - Fusiek

po rozpoznaniu 30. października 2012. roku

sprawy R. C.

urodz. (...). roku w W.

syna J. i B. z d. S.

skazanego następującymi prawomocnymi wyrokami:

- 1) Sądu Rejonowego dla W. z 22. grudnia 2005. roku, sygn. akt **V K 2097/05**, za przestępstwo z art. 280 § 1 kk, popełnione 18. lipca 2005. roku, na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- 2) Sądu Rejonowego dla W. z 12. lipca 2007. roku, sygn. akt **III K 957/06**, za przestępstwo z art. 284 § 2 kk, popełnione 22. lipca 2004. roku, na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 (pięciu) lat próby oraz na karę grzywny w wysokości 60 (sześćdziesięciu) stawek dziennych po 10 (dziesięć) złotych;
- 3) Sądu Okręgowego w Warszawie z 28. lutego 2008. roku, sygn. akt **XVIII K 161/06**:
 - a. za przestępstwo z art. 197 § 3 kk w zw. z art. 12 kk, popełnione od 19. do 23. października 2005. roku, na karę 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
 - b. za przestępstwo z art. 191 § 1 kk, popełnione od 18. do 23. października 2005. roku, na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,przy czym tym samym wyrokiem obie te kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- 4) Sądu Okręgowego w Warszawie z 9. lutego 2010. roku, sygn. akt **XVIII K 168/09**:
 - a. za przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione 22. września 2008. roku, na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
 - b. za przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione 1. października 2008. roku, na karę 2 (dwóch) lat i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,
 - c. za ciąg dwóch przestępstw z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, popełnionych 15. października 2008. roku i 3. stycznia 2009. roku, na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności,

d. za przestępstwo z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, popełnione 19. stycznia 2009. roku, na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

przy czym tym samym wyrokiem wszystkie te cztery kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

5) Sądu Rejonowego w L. z 12. grudnia 2011. roku, sygn. akt **II K 633/11**, za przestępstwo z art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione od 19. stycznia 2008. roku do 17. stycznia 2009. roku, na karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

przy czym prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Warszawie z 16. lutego 2011. roku, sygn. akt **XVIII K 349/10**, połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi wyżej w punktach 1)., 2). i 3)., wymierzając skazanemu karę łączną 7 (siedmiu) lat pozbawienia wolności

- **orzeka** -

I. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7) kpk umarza postępowanie w zakresie wydania wyroku łącznego obejmującego kary wymierzone wyrokami:

a. Sądu Rejonowego dla W.z 22. grudnia 2005. roku, sygn. akt **V K 2097/05**,

b. Sądu Rejonowego dla W. z 12. lipca 2007. roku, sygn. akt **III K 957/06**,

c. Sądu Okręgowego w Warszawie z 28. lutego 2008. roku, sygn. akt **XVIII K 161/06**;

II. rozwiązuje karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną w punkcie 6. wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 9. lutego 2010. roku, sygn. akt **XVIII K 168/09** i na podstawie art. 569 § 1 kpk oraz art. 85 kk i art. 86 § 1 kk łączy kary pozbawienia wolności orzeczone wobec R. C.:

a. w punktach 1.a), 1.b), 2., 3. i 5. wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 9. lutego 2010. roku, sygn. akt **XVIII K 168/09**,

b. wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z 12. grudnia 2011. roku, sygn. akt **II K 633/11**,

i wymierza R. C. karę łączną 5 (pięciu) lat i 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności; w pozostałej części pozostawia te wyroki do odrębnego wykonania;

III. na podstawie art. 577 kpk zalicza skazanemu na poczet orzeczonej w punkcie II kary łącznej okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie VIII K 168/09 od 19. stycznia 2009. roku do 26. stycznia 2009. roku i wskazuje 15. września 2010. roku jako datę, od której należy liczyć początek odbywania tej kary łącznej.

IV. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia skazanego z obowiązku poniesienia kosztów postępowania, którymi w całości obciąża Skarb Państwa;

V. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądza z funduszy Skarbu Państwa na rzecz adw. M. P. wynagrodzenie za obronę z urzędu skazanego w wysokości 120 zł, powiększając tę kwotę o stawkę należnego podatku od towarów i usług.

VIII K 276/12

UZASADNIENIE

R. C. wystąpił z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego, obejmującego skazania następującymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego dla W., sygn. V K 2097/05
- Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt XVIII K 168/09 oraz
- Sądu Rejonowego w L., sygn. akt II K 633/11,

wnosząc o wymierzenie kary łącznej na zasadzie absorpcji (wniosek: k. 3).

Na rozprawie obrońca i skazany podtrzymali wniosek o wydanie wyroku łącznego.

Prokurator wniósł o wydanie wyroku łącznego i wymierzenie nim dwóch odrębnych kar łącznych:

- siedmiu lat pozbawienia wolności, łączącej kary orzeczone wyrokami V K 2097/05, III K 957/06 i XVIII 161/06;
- pięciu lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, łączącej kary orzeczone wyrokami XVIII K 168/09 oraz II K 633/11.

* * *

Sąd na podstawie zebranych dowodów – w szczególności danych Krajowego Rejestru Karnego (k. 22) oraz załączonych akt sprawy III K 633/11 Sądu Rejonowego w L. ⁽¹⁾ – ustalił, że w rzeczywistości R. C. został dotychczas skazany pięcioma prawomocnymi orzeczeniami sądowymi, a mianowicie:

- 1) wyrokiem Sądu Rejonowego dla W. z 22. grudnia 2005. roku, sygn. akt **V K 2097/05**, za przestępstwo z art. 280 § 1 kk, popełnione 18. lipca 2005. roku, na karę dwóch lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności (wyrok: k. 96);
- 2) wyrokiem Sądu Rejonowego dla W. z 12. lipca 2007. roku, sygn. akt **III K 957/06**, za przestępstwo z art. 284 § 2 kk, popełnione 22. lipca 2004. roku, na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres pięciu lat próby oraz na karę grzywny w wysokości sześćdziesięciu stawek dziennych po 10 złotych (wyrok: k. 97);
- 3) wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 28. lutego 2008. roku, sygn. akt **XVIII K 161/06**:
 - c. za przestępstwo z art. 197 § 3 kk w zw. z art. 12 kk, popełnione w okresie od 19. do 23. października 2005. roku, na karę czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności,
 - d. za przestępstwo z art. 191 § 1 kk, popełnione w okresie od 18. do 23. października 2005. roku, na karę jednego roku pozbawienia wolności,
 przy czym tym samym wyrokiem obie te kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności (wyrok: k. 54);
- 4) wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 9. lutego 2010. roku, sygn. akt **XVIII K 168/09**:
 - e. za przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione 22. września 2008. roku, na karę dwóch lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności,
 - f. za przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione 1. października 2008. roku, na karę dwóch lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności,
 - g. za ciąg dwóch przestępstw z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, popełnionych 15. października 2008. roku i 3. stycznia 2009. roku, na karę trzech lat pozbawienia wolności,

h. za przestępstwo z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, popełnione 19. stycznia 2009. roku, na karę jednego roku pozbawienia wolności,

przy czym tym samym wyrokiem wszystkie cztery kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności (wyrok: k. 69);

5) wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z 12. grudnia 2011. roku, sygn. akt **II K 633/11**, za przestępstwo z art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione od 19. stycznia 2008. roku do 17. stycznia 2009. roku, na karę jednego roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności (wyrok: k. 119);

Nadto Sąd ustalił, że prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Warszawie z 16. lutego 2011. roku, sygn. akt **XVIII K 349/10**, połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami numer 1, 2 i 3 powyższego zestawienia, wymierzając skazanemu karę łączną siedmiu lat pozbawienia wolności (wyrok: k. 101).

Sąd zważył, co następuje: spełnione zostały formalne i materialne przesłanki do wydania wyroku łącznego, nieobejmującego jednak wszystkich skazań wskazanych we wniosku R. C..

Zgodnie z art. 569 § 1 kpk wyrok łączny wydaje się wtedy, gdy zachodzą warunki orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów. Warunki te wynikają zaś z art. 85 kk. Zgodnie z tym przepisem karę łączną orzeka się wyłącznie w sytuacji, gdy sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok (choćby nieprawomocny) za którekolwiek z tych przestępstw. Zasadniczo też połączeniu podlegają jedynie kary tego samego rodzaju (z pewnymi wyjątkami, o których mowa w art. 87 kk i art. 88 kk, a które w niniejszym postępowaniu nie miały jednak zastosowania).

Połączyć więc można jedynie kary wymierzone za przestępstwa pozostające ze sobą w tzw. realnym zbiegu w rozumieniu art. 85 kk, a nie kary dowolnie wybrane przez skazanego, Sąd bądź jakikolwiek inny podmiot spośród wszystkich kar wymierzonych danej osobie.

* * *

Jak wynika z powyższych reguł oraz z wcześniej przedstawionego zestawienia skazań, nie było prawnej możliwości wydania wyroku łącznego obejmującego kary orzeczone wszystkimi trzema wyrokami wyliczonymi we wniosku R. C.. Wyrok Sądu Rejonowego dla W. z 22. grudnia 2005. roku, sygn. V K 2097/05 (wyrok numer 1 powyższego zestawienia), zapadł bowiem przed datą popełnienia wszystkich przestępstw, za które R. C. został skazany wyrokami Sądu Okręgowego w Warszawie sygn. akt XVIII K 168/09 (wyrok numer 4) i Sądu Rejonowego w L. sygn. akt II K 633/11 (wyrok numer 5). Data wydania wyroku numer 1 stanowiła więc cezurę czasową, która uniemożliwiła objęcie wszystkich orzeczonych tymi trzema wyrokami kar jednym wyrokiem łącznym.

* * *

Wniosek o wydanie takiego wyroku nie kwalifikował się więc do uwzględnienia. Nie oznaczało to jednak niemożności wydania wyroku innej niż wnioskowana przez skazanego treści. Porównanie dat wydania wszystkich pięciu opisanych na wstępie wyroków oraz dat popełnienia przypisanych nimi R. C. przestępstw prowadziło bowiem do wniosku, że czyny te da się pogrupować w dwie odrębne grupy, tworzące realne zbiegi przestępstw w rozumieniu art. 85 kk. To zaś uprawniało do dokonania dalszej analizy dopuszczalności wydania wyroku łącznego i wymierzenia nim kar łącznych za każdy z tych zbiegów.

Dalszy wywód dowiedzie, że dopuszczalne okazało się wymierzenie jednej takiej kary łącznej, a w pozostałym zakresie postępowanie należało umorzyć.

* * *

Niewątpliwie wszystkie czyny, za które R. C. został skazany wyrokami numer 1, 2 i 3 zestawienia zawartego na wstępie popełnione zostały przed datą wydania chronologicznie pierwszego z tych wyroków, to jest przed 22. grudnia 2005. roku. Za wszystkie orzeczona została kara pozbawienia wolności. Prokurator – jak wyżej wskazano – wniósł nawet o wydanie wyroku łącznego obejmującego te właśnie skazania i wymierzenie nim kary łącznej siedmiu lat pozbawienia wolności.

Sąd jednak wnioskowanego przez prokuratora wyroku łącznego w tym zakresie wydać nie mógł, albowiem taki wyrok został już wydany, jest on prawomocny i nie utracił do chwili obecnej mocy na podstawie art. 575 § 1 lub 2 kpk (nie ma też podstaw, aby miał utracić moc na podstawie art. 575 § 1 kpk w związku z orzeczeniem, jakie zapadnie w niniejszym procesie). Jak bowiem wyżej wskazano, tutejszy Sąd wyrokiem łącznym z 16. lutego 2011. roku, sygn. akt XVIII K 349/10, połączył już kary pozbawienia wolności orzeczone właśnie wyrokami numer 1, 2 i 3, wymierzając skazanemu stosowną karę łączną. Do chwili obecnej nie ujawniło się żadne nowe skazanie R. C. za przestępstwo, które popełniłby on przed 22. grudnia 2005. roku, a więc w okresie pozwalającym zbadać możliwość uznania go za nowy element realnego zbiegu przestępstw, za który orzeczono już wspomnianą karę łączną wyrokiem XVIII K 349/10.

W tym zakresie postępowanie należało więc umorzyć z uwagi na wystąpienie negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 7) kpk. Dlatego Sąd orzekł, jak w punkcie I wyroku.

* * *

Kolejną, w pełni odrębną grupę przestępstw pozostających w realnym zbiegu w rozumieniu art. 85 kk tworzyły czyny, za które R. C. został skazany wyrokami numer 4 i 5 zestawienia zawartego na wstępie niniejszego uzasadnienia. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 9. lutego 2010. roku, sygn. akt XVIII K 168/09, został on bowiem skazany za popełnione w okresie od września 2008. roku do stycznia 2009. roku cztery rozboje (w tym dwa tworzące ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 kk) oraz przestępstwo zmuszania, zaś wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z 12. grudnia 2011. roku, sygn. akt II K 633/11, za przestępstwo z art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk, popełnione w okresie od 19. stycznia 2008. roku do 17. stycznia 2009. roku. Wszystkie te występki popełnione więc zostały przed datą wydania chronologicznie pierwszego z tych dwóch wyroków⁽²⁾. Za wszystkie wymierzono kary tego samego rodzaju – to jest pozbawienia wolności. Kary te kwalifikowały się więc do połączenia wyrokiem łącznym na podstawie art. 569 § 1 kpk oraz art. 85 kk.

Zgodnie z regułami wyrażonymi w art. 86 § 1 kk, karę łączną wymierza się w granicach określonych z jednej strony rozmiarem najsurowszej z kar łączonych a z drugiej sumą wszystkich kar łączonych. W związku z wydaniem wyroku łącznego rozwiązaniu ulega też węzeł kary łącznej, którym wcześniej połączono jedynie część kar kwalifikujących się de iure do połączenia – w tym przypadku chodziło o węzeł kary łącznej czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej w punkcie 6. wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie (tj. wyroku numer 4).

Zgodnie więc z regułami wynikającymi z art. 86 § 1 kk Sąd w niniejszym postępowaniu mógł wymierzyć R. C. karę łączną w wysokości od trzech lat pozbawienia wolności (to jest równej karze wymierzonej w wyroku numer 4 za ciąg dwóch rozbojów) do arytmetycznej sumy wszystkich kar orzeczonych wyrokami numer 4 i 5, czyli do dziesięciu lat i siedmiu miesięcy pozbawienia wolności⁽³⁾.

* * *

Mając tak szeroko zakreślone granice potencjalnej kary łącznej, Sąd sięgnął po tzw. zasadę asperacji (czyli częściowej absorpcji) i wymierzył R. C. tę karę w rozmiarze pięciu lat i dziewięciu miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd nie dokonując prostej kumulacji kar miał na względzie dwie zasadnicze okoliczności. Po pierwsze: daleko posunięte podobieństwo większości czynów, które przypisane zostały skazanemu wyrokiem numer 4, wyrażające się nie tylko w tożsamości ich kwalifikacji prawnej. Wyrokiem tym przypisano R. C. cztery rozboje z art. 280 § 1 kk, popełnione w faktycznie podobny sposób, w podobnej konfiguracji osobowej i w dość krótkich odstępach czasowych,

bo na przestrzeni zaledwie pięciu miesięcy. Tę niewątpliwą zbieżność przedmiotową czynów miał już z pewnością na uwadze sąd wydający wyrok numer 4, skoro także wymierzył nim karę łączną na analogicznej zasadzie daleko posuniętej asperacji.

Po drugie: za odstępniem od prostej kumulacji przemawiała zawierająca pozytywne elementy treść opinii penitencjarnej, sporządzonej przez areszt śledczy, w którym aktualnie odbywa karę R. C. (k. 23). Wynika z niej m.in., że skazany był nagradzany regulaminowo, stara się przestrzegać obowiązków, prawidłowo układa relacje ze współosadzonymi, wobec położonych zachowuje się regulaminowo, a do tego przejawia – jak to ujęto w opinii – „umiarkowanie krytyczny” stosunek do popełnionych przestępstw oraz prowadzonego przed zatrzymaniem trybu życia. Co bardziej istotne, nie jest też uczestnikiem podkultury przestępczej, a karę odbywa w systemie programowanego oddziaływania – a więc systemie, który daje największe nadzieje na osiągnięcie wobec penitencjariusza jakiegoś skutku resocjalizacyjnego.

* * *

Przeciw dalej posuniętej absorpcji kar przemawiały jednak również istotne względy. Po pierwsze: brak analogicznych bliskich związków przedmiotowych między pozostałymi przestępstwami, za które kary podlegały łączeniu. Poza wspomnianymi wyżej czterema rozbojami R. C. został bowiem skazany także za zmuszanie (a więc za przestępstwo przeciw wolności a nie przeciw mieniu, podobne do rozboju jedynie ze względu na znamię użycia przemocy), jak również za odpłatne udzielanie narkotyków, a więc za czyn całkiem odmiennie kwalifikowany, popełniony w inny sposób, na szkodę różnych osób i godzący w całkiem inne dobro prawne.

Po drugie: jednoznacznie na niekorzyść skazanego przemawiała jego cała dotychczasowa przeszłość kryminalna, nie tylko opisana wyrokami numer 4 i 5, ale też wszystkimi wcześniejszymi skazaniami. R. C. ma już na sumieniu w sumie dziesięć przestępstw, za które został prawomocnie skazany, w tym większość poważnych, bo popełnionych z użyciem przemocy lub groźby ich użycia (wśród nich zbrodnię kwalifikowanego zgwałcenia). Nie jest on więc przestępcą przypadkowym, ale osobą, która z popełniania przestępstw uczyniła sobie stałe zajęcie, a przy tym regularne źródło dochodów, o czym świadczy fakt, że duża część przypisanych mu czynów popełniona została w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Po trzecie: do tej pory R. C. wykazuje daleko posuniętą niepodatność na oddziaływania szczególnoprewencyjne, o czym świadczy już sam fakt, że wszystkich przypisanych mu wyrokami numer 4 i 5 czynów dopuścił się w warunkach recydywy z art. 64 § 1 kk. Jak wyżej przywołano, skazany w opinii władz penitencjarnych przejawia w jedynie umiarkowanym stopniu krytyczny stosunek do swej przeszłości kryminalnej, co w tym kontekście jest „umiarkowaniem” bardzo znamienym i – mimo wyżej omówionych okoliczności pozytywnych – generalnie słabo rokującym na przyszłość jeśli chodzi o prognozowanie szans niewrócenia na drogę przestępstwa. Tym bardziej, że wyżej wspomniana otwartość skazanego na oddziaływania resocjalizacyjne, wyrażająca się w odbywaniu kary w systemie programowanego oddziaływania, jest bardzo świeżej daty – z niewiele w sumie wcześniejszej (bo sporządzonej w grudniu 2010. roku) innej opinii penitencjarnej wynika jasno, że R. C. karę pozbawienia wolności odbywał wtedy w systemie zwykłym i nie był jeszcze zainteresowany współtworzeniem i realizacją indywidualnego programu oddziaływania (k. 77). Nie bez przyczyny więc najnowsza opinia nie zawiera żadnych wniosków co do realizacji przyjętego obecnie programu, bo na takie wnioski najwyraźniej jest jeszcze wobec skazanego za wcześnie.

Wracając zaś do zasadniczego wątku niniejszych rozważań, podnieść trzeba, że w judykaturze i literaturze dotyczącej wyroku łącznego (i szerzej: kwestii kary łącznej) bardzo istotne znaczenie przypisuje się kwestii tzw. „pierwszego ostrzeżenia”, jakim ma być dla sprawcy pierwszy chronologicznie wydany wobec niego – także nieprawomocnie – wyrok skazujący⁴⁾. Brakiem takiego wcześniejszego ostrzeżenia tłumaczy się samą istotę instytucji kary łącznej, sprowadzającej się przecież de facto do możliwości – choć nie obowiązku – faktycznego złagodzenia sankcji wymierzonej sprawcy większej liczby przestępstw (kara łączna może być krótsza niż suma poszczególnych kar; nigdy natomiast nie może być dłuższa). W realiach niniejszej sprawy dostrzec więc należało, że takie pierwsze ostrzeżenie skazany dostał już znacznie wcześniej: był nim wyżej wspomniany pierwszy wyrok skazujący R. C., wydany przez Sąd

Rejonowy dla W. 22. grudnia 2005. roku. Nie były to ostrzeżenia ostatnie: drugim i trzecim tego typu ostrzeżeniem były wyroki Sądu Rejonowego dla W. z 12. lipca 2007. roku i Sądu Okręgowego w Warszawie z 28. lutego 2008. roku – zwłaszcza ten ostatni, skazujący za zbrodnię zgwałcenia zbiorowego (notabene popełnioną na współwięźniu) na dość surową karę izolacyjną.

Trudno sobie więc wyobrazić poważniejsze sygnały ze strony wymiaru sprawiedliwości, wysłane wobec skazanego przed popełnieniem przezeń kolejnych przestępstw, za które skazany został wyrokami numer 4 i 5. R. C. wszystkie te „pierwsze ostrzeżenia” całkowicie zlekceważył, popełniając te przestępstwa wkrótce po opuszczeniu zakładu karnego po kilkuletniej izolacji. W ocenie Sądu niezdolność do wyciągnięcia odpowiednich wniosków nawet z najsurowszej znanej prawu polskiemu kary i tak szybki powrót do poważnych przestępstw wskazuje jednoznacznie, że w przypadku tego skazanego cel szczególnoprewencyjny kary musi w zasadniczej mierze bazować na izolacji od społeczeństwa, to jest na fizycznym utrudnieniu mu popełniania kolejnych przestępstw, gdyż perspektywy wytworzenia wewnętrznych powściągów w tym zakresie są nad wyraz wątle.

Dodać można, że – wbrew własnym twierdzeniom skazanego, wyrażonym na rozprawie – z aktualnej opinii aresztu śledczego wynika, że był w okresie izolacji nie tylko nagradzany, ale też karany dyscyplinarnie. Jak wyżej wskazano, został prawomocnie skazany za zgwałcenie oraz znęcanie się nad współwięźniem przebywającym z nim w jednej celi. Nawet bezwzględna izolacja nie stanowi więc przeszkody w dokonywaniu tak lżejszych, jak i znacznie poważniejszych naruszeń prawa lub dyscypliny penitencjarnej.

W ocenie Sądu całokształt wyżej podniesionych okoliczności w niewielkim stopniu pozwala więc na prognozę, że po opuszczeniu zakładu karnego R. C. więcej przestępstw nie popełni. Ma 27 lat a w zakładach takich przebywa w sumie już blisko pięć lat, co oznacza, że spędził w izolacji znaczną część swego dorosłego życia i wychodząc na wolność popełniał kolejne przestępstwa. Świadczy to o daleko posuniętej demoralizacji i niepoprawności. Zasadniczy cel kary w przypadku R. C. to w takim układzie sprawiedliwa odpłata i realne utrudnienie mu popełnienia kolejnych przestępstw, a to wiąże się z izolacją w warunkach penitencjarnych.

* * *

Sąd nie dopatrył się więc racjonalnych podstaw do tego, by sankcję wymierzoną R. C. łagodzić obecnie bardziej, niż by to wynikało z odrębnego wykonania wyroków podlegających łączeniu. Wbrew poglądom wyrażonym w pisemnym wniosku skazanego, odwołującym się do jakiejś wymyślonej przez siebie „ustawy z dn. 10 stycznia 1995 r. o zastosowanie wytycznych Sądu Najwyższego w przedmiocie łącznego wyroku przy zastosowaniu absorpcji do spraw które nie podlegają wyrokowi łącznemu”⁽⁵⁾, wyrok łączny nie zawsze musi prowadzić do złagodzenia dolegliwości. Kara łączna nie może być uważana za instytucję polegającą na automatyzmie łagodzenia konsekwencji poszczególnych skazań⁽⁶⁾. Wyrok łączny ma prowadzić zawsze do wymierzenia kary sprawiedliwej oraz mogącej osiągnąć cele ogólnoprewencyjne. Taką karę łączną Sąd, pozostając w zgodzie ze swym sumieniem, orzekł w punkcie II wyroku. Jeśli w postawie skazanego dojdzie do rzeczywistego przełomu moralnego, wyrażającego się w konkretnych zachowaniach i uchwytnego dla organów postępowania wykonawczego, będzie mógł się on ubiegać o faktyczne złagodzenie sankcji w trybie warunkowego przedterminowego zwolnienia. W chwili obecnej Sąd nie dostrzegł podstaw do takiego złagodzenia w drodze wydania innej treści wyroku łącznego.

* * *

Na poczet orzeczonej kary łącznej należało oczywiście zaliczyć wszystkie dotychczasowe okresy wykonywania podlegających łączeniu kar, łącznie z okresami izolacji na poczet tych kar już zaliczonymi. Uwzględniając posiadane dane, zwłaszcza nadesłane przez właściwy areszt śledczy (k. 23, k. 24), Sąd na poczet nowej kary łącznej zaliczył więc R. C. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie VIII K 168/09 od 19. stycznia 2009. roku do 26. stycznia 2009. roku⁽⁷⁾ i wskazał 15. września 2010. roku jako datę, od której należy liczyć początek odbywania tej kary łącznej.

Podstawą tego rozstrzygnięcia, zawartego w punkcie III wyroku, był art. 577 kpk.

* * *

Ponieważ skazany przebywa już od dłuższego czasu w izolacji, nie posiada środków na koncie depozytowym i nie jest zatrudniony na terenie aresztu śledczego (vide k. 23), Sąd zwolnił go w całości z obowiązku ponoszenia kosztów niniejszego postępowania. Podstawą tego rozstrzygnięcia, zawartego w punkcie IV wyroku, był art. 624 § 1 kpk.

Logicznym tego następstwem było obciążenie Skarbu Państwa także obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia obrońcy, pełniącemu swe obowiązki z urzędu, co nastąpiło w punkcie V wyroku. Podstawą tego rozstrzygnięcia był art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze, a podstawą naliczenia wysokości wynagrodzenia § 2 ust. 3, § 14 ust. 5 oraz § 19 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28. września 2002. roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

1 Wyrok zapadły w tej sprawie nie został jeszcze odnotowany w nadesłanych Sądowi danych Krajowego Rejestru Karnego. Z nadesłanych akt sprawy II K 633/11 wynika jednak bezspornie, że wyrok taki faktycznie zapadł 12. grudnia 2011. roku i jest on prawomocny z dniem 22. sierpnia 2012. roku.

2 Jedynie na marginesie omówić tu można – jako pozbawioną praktycznego znaczenia – kwestię, że w postępowaniu zakończonym ostatecznie wyrokiem numer 5 pierwszy nieprawomocny wyrok skazujący zapadł faktycznie jeszcze 24. września 2010. roku pod sygnaturą akt II K 962/09 (wyrok: k. 108). Wyrok ten uchylony został przez sąd odwoławczy (wyrok: k. 112), który przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w L. do ponownego rozpoznania, co doprowadziło do wydania wyroku z 12. grudnia 2011. roku, sygn. akt II K 633/11. Formalnie to więc wyrok z 24. września 2010. roku był „pierwszym wyrokiem skazującym” w rozumieniu art. 85 kk, jaki zapadł w sprawie zakończonej później już pod sygnaturą II K 633/11. Ów pierwszy wyrok jednak także zapadł już po wydaniu wyroku w sprawie Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt XVIII K 168/09 (tj. wyroku numer 4), nie zmieniał więc w żaden sposób sytuacji prawnej i nie rozbijał realnego zbiegu przestępstw, za które R. C. został prawomocnie skazany wyrokami numer 4 i 5.

3 Połączeniu podlegały bowiem kary dwóch lat i sześciu miesięcy, dwóch lat i dziesięciu miesięcy, trzech lat, jednego roku oraz jednego roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności.

4 Vide np. uchwała Sądu Najwyższego z 25. lutego 2005. roku, sygn. I KZP 36/04 (opubl. OSNKW nr 2 z 2005. roku, poz. 13).

5 Vide uzasadnienie wniosku: k. 4.

6 Vide w tej mierze także np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 4. października 2004. roku, sygn. akt II AKa 175/00 (opubl. KZS nr 10/2000 poz. 31): „Orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści, to jest oznaczenia kary łącznej w wymiarze niższym od arytmetycznej sumy poszczególnych kar. Wymiar kary łącznej zależy od stopnia związku przedmiotowego i podmiotowego zbiegających się przestępstw. Może on być łagodzony, gdyby kara tak oznaczona jako kara zasłużona nie była celowa”.

7 Początkowo na poczet kary orzeczonej w sprawie VIII K 168/09 zaliczony został wyrokiem inny okres, jednak rozstrzygnięcie to zostało skorygowane stosownym postanowieniem wydanym w trybie art. 420 § 1 kpk (k. 99).